

Fólk undir Varða fingið viðhald:

# Asfaltverkið við Oyggjarvegin steðgað

Orsakað av skringing í Sosialinum, eydnaðist tað at fáa býráðið í talu. Dagin eftir at fólk undir Varða høvdu greitt frá ótolandi viðurskiftum teirra í Sosialinum, samdust býráðslimir um at steðga asfaltverkinum. Grótbrotið heldur fram í møguliga fyra ár afturat, men her verða ábøtur gjørdar, so grótdustið ikki kemur í bústaðarøkið undir Varða. Vert er at viðmerkja, at eingin verður arbeiðsleysur, av tí at asfaltverkið steðgar. Poul Michelsen sigur, at teir fáa frameftir arbeiði hjá kommununi.

Orð og myndir:  
Dagny Joensen

Hóast fólk undir Varða í meira enn 20 ár hava roynt at fingið býráðspolitkarar í talu, so eydnaðist tað ikki fyrr enn tey settu seg í samband við Sosialin!

Asfaltverkið við Oyggjarvegin hevur staðið sum ein hóttan yvir umhvørvinum har, og hevur gjørt gerandisdagin ótolandi. Nú er tað steðgað, — og fólk kunnu aftur draga andan, koyra vindeygguni upp og lata børnini fara út at spæla.

Orsøkin til greinina í hósdags Sosialinum var, at nøkur fólk ringdu til okkara og bóðu um, at vit avmyndaðu asfaltverkið, sum stendur nærindis sethúsaøkinum. Aftaná greiddu tey frá, hvussu viðurskiftini vóru í gerandisdegnum, við asfaltroyki og steindusti úr Grótbrotinum.

Sosíalurin setti seg í samband við býráðsfor-

mannin, sum segði, at fundur skuldi verða um málið beinanvegin.

Hóast góð 20 ár, so eydnaðist tað at fáa politikararnar at steðga asfaltverkinum, — bert eftir einum degi!

Aftaná fundin í teknisku nevnd býráðsins, tósaði Sosialurin við Poul Michelsen, býráðsformann, sum gjørdi viðmerkingar til greinina í Sosialinum, eins og hann segði, hvørjar ætlanir býráðið arbeiðir við, til tess at fáa endurstovnað asfaltverkið og flytan av grótbrotinum.

Poul Michelsen situr við skrivaraborðið í býráðnum. Framman fyri sær hevur hann úrslit av eini kanning, sum varð gjørd fyri tveimum árum síðan.

Kanningin fevnir um viðurskiftini í Grótbrotinum við Oyggjarvegin. Tað er Colas Fyrirtekni í Danmark, sum hevur gjørt niðurstøðu — fyri tveimum árum síðan! Har stendur: Asfaltverkið er beinleiðis skaðiligt fyri heilsuna hjá fólki og eigur at verða steðgað beinanvegin! Vanliga mannagongdin er, at slíkt verk liggur ein kilometur frá bústaðarøki! Av tí at asfaltverkið við Oyggjarvegin er so avloðað, ber ikki til at gera ábøtur.

Hertil kemur, at verkið er so vánaligt, at tað ikki kann framleiða asfalt við slíkari góðsku, sum er neyðug til ferðslu og veðurlagið í Føroyum!

— Hetta vistu tit fyri tveimum árum síðan. Hvi er einki hent í málinum?

— Tað kemst av, at býráðslimirnar ikki innanhýsis kundu semjast um hvørja skipan vit skuldu nýta, viðvikjandi virksminum og endurstovnan av asfaltverki í kommununi. Fíggarliga vóru vit tá ikki førir fyri at gera

slíkar íløgur, so talan bleiv um at stovna eitt felag, sum skuldi røkja virkið burturav.

Eftir hesum, skuldi asfaltverkið rekast sum ein sjálvstøðug eind, sum kundi framleiða asfalt til Tórshavnar kommunu og annars til privatfeløg og kommunur kring um landið.

Henda skipan virkar á tann hátt, at býráðið ella kommunan eigur partapeningin, stovnar eitt óheft felag, sum keypir amboðini. So kundi felagið valt eina nevnd, sum setti arbeiðsfólkið.

Í dag hevur kommunan ein umvælingarbólk og ein áleggjargarbólk innan asfaltvirkið, sum átekur sær arbeiðið. Vansin við einum felagi er, at tá verða fólkin arbeiðsleys ein part av árinum. Í núverandi støðu, er asfaltbólkurin í kavarudding tann part av árinum, tá asfaltarbeiðið liggur stilt.

Tá tit eru vitandi um skaðiliga árinu av asfaltverkinum við Oyggjarvegin og kortini einki er hent. Hvi?

— Tí semja um skipanina ikki er fingin í lag, og tí talan er um prioritering av ymsu málunum.

Grótvirkið skal fram-eftir virka. Verður nakað gjørt fyri at bota um grótdustið, sum legst undir Varða?

— Av tí at tað er ómøguligt at steðga grótvirkinum, so verður fyrils gjørt ein ílaga til dysur, sum spræna vatn, tá skervurin verður knústur. Hetta bindur dustið, so tað ikki fer víðari.

Á fundinum hósdagin samdust býráðslimirnar um at finna eina loysn, so grótbrotið eisini kundi flytast.

Hvussu langa tíð vænta tit tað tekur?

— Tað er ein sannroynd, at tað tekur drúgvu tíð at fáa nýtt grótbrot endurstovnað, — eitt nú at fáa góðkent hvar tað skal standa og fyri at gera íløgur, sum verða serliga stórar. Eg meti sjálvur, at tað veruligt verður talan um eitt fyra ára skeið, til hetta er greitt, sigur Poul Michelsen.

*Hetta er myndin, sum visti góðveðursdagin, tá bústaðarøkið undir Varða lá fjalt í asfaltroyki og grótdusti. Nú er asfaltverkið steðgað, men enn nýðast fólkin at berjast við grótdust og larm frá grótbrotinum. Ábøtur verða gjørdar, so Grótbrotið kann nýtast í eitt fyra ára skeið afturat*

Frá heilsuligu støðuni:

## Ein nýttist ikki at vera lækni

— fyri at prógva, at grótbrotið er ein vandi fyri bústaðarfólkið

Høgni Debes Joensen, landslækni, sigur við Sosialin, at eingin kæra er komin í Heilsunevndina, — í hvussu so er síðan 1981, tá hann tók við starvinum.

Hann er tó vitandi um, at málið hevur verið viðgjørt í 70unum. Tað var ikki møguligt fyri Sosialin at skaffa upplýsing um hetta. Høgni Debes Joensen heldur, at tað er rætt og rimiligt, at asfaltverkið varð staðgað.



Høgni D. Joensen, landslækni

Er grótdust ikki eisini skaðiligt fyri heilsuna?

— Tað er greitt, at tað ikki er uttan vanda fyri heilsuna, men tó hava kanningar vist, at eitt nú kisilsýra, sum gevur lungasjúkuna silicosa, ikki er í grótinum í Føroyum.

Jón á Steig, yvirlækni og serkønur í lungasjúkum sigur:

Hóast lungasjúkan silicosa ikki kemur upp á tal viðvikjandi árinu av grótbrotinum við Oyggjarvegin, so kann tað ikki sigast annað enn, at tað er óheppið, at tað stendur so nær bústaðarøki. — Eitt er í hvussu so er vist, at fólk sum hava veik lungur, eitt nú astma og bronkitissjúklingar, avgjørt ikki hava gott av at anda steindust í seg. Sama er galdandi fyri smábørn, sum hava veikari lungur enn vaksna fólk.

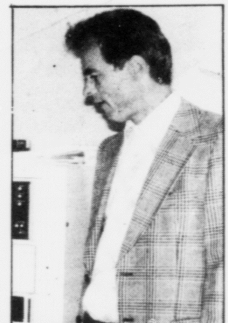
Kanningar hava vist, at býarfólk, sum eisini fáa aðra dálking í seg, eru meira útsett fyri lungasjúkum, enn eitt nú bygda fólk.

Er tað rætt, at grótbrotið heldur fram?

— Tað haldi eg ikki, ein nýttist at vera lækni fyri at nokta. Bert eftir greinini, sum fólk greiddu frá í Sosialinum, vita vit, at tað eigur at vera ein ovbyrjan fyri andadráttin hjá fólki, sum búgva undir Varða.

Er tað ein bati, um vatndysur verða settar á Grótbrotið?

— Tað er í hvussu so er ein bati, í mun til tað sum hevur verið frammanundan, sigur Jón á Steig, yvirlækni við Sosialin.



Jón á Steig, yvirlækni



Poul Michelsen, býráðsformaður



FAL